

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Vývoj celkové úmrtnosti a úmrtnosti podle příčin v zemích V4 od počátku tisíciletí

Autor práce: Filip Trejbal

Cílem předkládané bakalářské práce je popis vývoje celkové úmrtnosti a úmrtnosti podle vybraných skupin příčin smrti v zemích Visegrádské čtyřky v období 2000–2018. Přestože se jedná o tradiční demografické téma, práce přináší podrobný přehled vývoje struktury příčin smrti ve čtyřech zemích střední Evropy a přispívá tak k doplnění informací o úmrtnostních poměrech v tomto regionu za posledních 20 let.

Bakalářská práce je členěna do sedmi kapitol a je obohacena o přílohy v rozsahu 12 stran s doplňujícími výsledky v podobě tabulek a grafů. Rozsah této práce je přiměřený tématu a odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Teoretická část práce je zpracována pečlivě s využitím rozsáhlého seznamu literatury. Autor věnoval dostatečnou pozornost nejen diskusi současné literatury, ale i teoretickým konceptům. Velmi pozitivně hodnotím využití zahraniční literatury, které zaujímá téměř 60% celkového seznamu literatury. U seznamu použitých datových zdrojů bych pouze doporučila uvádět také datum citace, kdy byla data z daných databází získána.

Na základě literatury si autor stanovil pět pracovních hypotéz, které jsou adekvátní zvolenému tématu. Analytická část práce pak slouží k zodpovězení těchto hypotéz. Za primární zdroj dat si autor zvolil databázi Eurostatu, ze které získal informace o počtu zemřelých podle pohlaví, věkových skupin a vybraných skupin příčin smrti, věkové strukturu populace a počtu živě narozených podle pohlaví. Chybějící údaje o počtu živě narozených podle pohlaví pak byly doplněny z databáze demografických ročenek Organizace spojených národů. Zde bych také ocenila autorův kritický pohled na kvalitu používaných dat. Z hlediska metodiky autor vypočítal věkově standardizované míry úmrtnosti na vybrané skupiny příčin smrti, zkonstruoval zkrácené úmrtnostní tabulky k výpočtu naděje dožití při narození a naděje dožití v přesném věku 65 let a použil metodu Pollardovy dvourozměrné dekompozice rozdílů dvou hodnot naděje dožití. Zvláště metoda dvourozměrné dekompozice podle Pollarda patří k pokročilým demografickým metodám, proto velmi oceňuji její zařazení do práce na bakalářské úrovni. Analytická část práce je logicky strukturovaná, obsahuje velké množství výsledků, které jsou přehledně zpracované v tabulkách i graficky. Drobnou poznámku mám k prezentaci procentuálního zastoupení jednotlivých skupin příčin smrti na celkové úmrtnosti, kdy procenta bych doporučila zaokrouhlovat na maximálně jedno desetinné místo. Dále bych u tabulky 6 na straně 38 doporučila nepočítat index v procentech. Zde se samozřejmě nejedná o žádnou chybu, tento postup navrhuji pouze pro jednodušší interpretaci výsledků.

V závěru práce autor shrnuje výsledky své bakalářské práce a poskytuje odpovědi na stanovené pracovní hypotézy, které i dostatečně komentuje na základě dosavadní literatury.

Autor prokázal schopnost uplatnit své znalosti při řešení zadané úlohy a samostatně zpracovat odbornou studii. Práce poskytuje ucelený přehled vývoje struktury příčin smrti v zemích Visegradské čtyřky v letech 2000–2018. Předloženou bakalářskou práci považuji za velmi zdařilou, čtivě zpracovanou a po odborné stránce adekvátní pro tento typ práce, proto ji **doporučuji** k obhajobě.

Datum: 26. 5. 2021

Autor posudku: Ivana Kulhánová, Ph.D.